

Mahāpajāpatī Gotamī – zakladatelka řádu mnišek

Mahāpajāpatī Gotamī byla Buddhova pěstounka, stejně jako jeho mateřská teta. Král *Suddhodhana* si vzal obě sestry, *Māyu* a její mladší sestru *Gotamī*. Když královna *Mahā Māya* 7. den po narození prince *Siddhātthy* zemřela, její mladší sestra se od toho dne stala královnou a nevlastní matkou prince.

V pátém roce svého období učení, Buddha pobýval ve *Vesalī*, když uslyšel, že jeho otec, král *Suddhodana*, je nemocný. Rozhodl se ho znovu navštívit v *Kapilavatthu*, aby ho mohl učít Dhammu, a vykonal tuto dlouhou cestu. Po vyslechnutí Dhammy, král okamžitě dosáhl *arahatství* a sedm dní na to pokojně zemřel.

Rozhodnutí pro odchod do bezdomoví

Když král *Suddhodana* zemřel, *Mahāpajāpatī Gotamī* se cítila nešťastná a sama. Princ *Siddhāttha* i její vlastní syn *Nanda* se též vzdali světského života pro vyšší způsob existence a vstoupili do řádu. Ordinance a vstoupení do řádu se tedy nyní stala hlavním předmětem jejího zájmu.

Šla proto navštívit Buddhu při jeho návštěvě v *Kapilavatthu* a požádala ho o povolení vstupu do řádu mnišek. Ale Buddha její žádost odmítl bez jediného vysvětlení. Poté, co Buddha pobyl na chvíli v *Kapilavatthu*, odcestoval zpátky do *Vesalī*. *Mahāpajāpatī Gotamī* byla sklíčená a vrátila se domů. Byla ale vznešená paní a nedala se jen tak lehce odradit. Rozhodla se to napravit. Oholila si vlasy a oblékla žluté roucho a obklopena velkým množstvím *Sakyan* dam se vydala 150 mil od *Kapilavatthu* do *Vesalī*. Ony také pocítili nutkání, že buď zemřou, anebo jako jejich milovaní a příbuzní vstoupí do řádu.

500 stoupenek *Mahāpajāpatī Gotamī* následovalo jejího příkladu. Město *Kapilavatthu* bylo odděleno od kláštera *Jetavana* ve vzdálenosti 357 míle. Dosáhla této vzdálenosti se svými následovnicemi pěšky, i když různí šlechtici a páni jim připravili k dispozici své vozy. Prašné silnice byly velmi rozdílné od silnic naší současnosti. Nebyly žádné chodníky nebo asfaltové silnice. Jemné nohy *Mahāpajāpatī Gotamī* nebyly zvyklé na takové drsné podmínky. Na konci cesty byly ženy důkladně vyčerpány a unaveny cestováním. Pochod vyvolal velký rozruch v okresech, kterými prošli. Takový pochod přitahuje pozornost a tak brzy davy lidí lemovaly cestu.

Ānandova žádost

Když *Mahāpajāpatī Gotamī* dorazila do *Vesalī*, její nohy byly oteklé a její tělo bylo pokryto prachem. Stála venku na chodbě se slzami na tváři doufajíc, že ji Buddha ordinuje za mnišku. Cítila, že za daných okolností by nebylo vhodné, aby byla Buddhou odmítnuta. Tak *Mahāpajāpatī Gotamī* a jejich 500 společnic prodlévaly u vchodu do kláštera *Jetavana*, když se k jejich velkému štěstí objevil ctihodný *Ānanda*.

Ānanda byl ohromen, když uviděl svou tetu v takovém neutěšeném stavu. „*Gotamī, co je důvodem, že tu tahle stojíš?*“ zeptal se. „*Kalamity postihli královský dům Sakyans nebo je tam vzpoura?*“ Ujistila ho, že nic z toho a řekla mu účel svého poslání. „*Ctihodný Ānando, je to proto, že Vznešený mi nedal oprávnění pro ženy, aby se mohly stát mniškami,*“ odpověděla. „*Počkej tady, Gotamī, zeptám se na to Vznešeného,*“ řekl jí *Ānanda*.

Když *Ānanda* požádal Buddhu, aby přijal *Mahāpajāpatī Gotamī* jako mnišku, Buddha odmítl. *Ānanda* se zeptal třikrát a třikrát ho Buddha odmítl. Takže *Ānanda* dal žádost jiným způsobem. Uctivě se Buddha zeptal: „*Ctihodný pane, jsou ženy schopny realizovat jednotlivé stupně svatosti jako mnišky?*“

„*Jsou, Ānando,*“ řekl Buddha.

„*Pokud tomu tak je, Ctihodný pane, pak by bylo dobré, kdyby ženy mohly být ordinovány jako mnišky,*“ řekl *Ānanda*, povzbuzený odpovědí Buddha. „*Pokud Ānando, Mahāpajāpatī Gotamī přijme osm podmínek (garudhamma), bude to považováno, že již byla ordinována jako mniška.*“

Když *Ānanda* sdělil tyto podmínky *Mahāpajāpatī Gotamī*, přijala je a ráda souhlasila s jejich dodržováním a automaticky se tím stala mniškou. Netrvalo dlouho a dosáhla *arahatství*. Další *Sakyan* dámy, které byli ordinovány s ní na základě poslechu Buddhovy promluvy nazvané *Nandakovāda sutta*, též dosáhly *arahatství*. Také tak se stalo i jejím společnicím. Král *Liccavī* postavil pro ni a její následovnice ve *Vesalī* rezidenci.

Odchod do parinibbāny

Jednoho dne Buddha, doprovázen osmdesáti *mahā arahaty* a obrovským davem *bhikkhuů*, navštívil Pinnacle sál ve městě *Vesalī*. Takovému pohledu byla ctihodná *Mahāpajāpatī Gotamī* nesmírně ráda. Jeho žáci byli úplně oddáni vznešenému, stejně jako byla ona. Viděla takové žáky, jako byl *Kondanna*, *Sāriputta*, *Mogallāna*, *Khema*, *Uppalawanna*, *Nanda*, *Rāhula* a jeho matka *Yasodhara (Bimba Devi)*. Ačkoli měla *Mahāpajāpatī Gotamī* 120 let, známky stáří na ní nebyly viditelné. Její vlasy a zuby se podobaly těm, které mají dívky ve věku 16 let.

Ona a její společnice šly vstříc vznešenému. Vzájemné poklony byly vyměněny. I když *Mahāpajāpatī Gotamī* vychovávala prince od jeho 7 dnů, Buddha bohatě splatil dluh vůči ní tím, že ji ordinoval.

Mezitím se zpráva rychle rozšířila a lidé z blízkého i dalekého okolí se hrnuli na místo setkání. Přišla též různorodá božstva. *Visva Kamma*, božstvo, které díky svým psychickým silám přineslo záchranu a poskytlo tolik potřebné ubytování.

Buddha požádal ctihodnou *Mahāpajāpatī Gotamī* zrušit pochybnosti o své svatosti. Vzdala mu čest tím, že vykonala mnoho zázračných činů pro všechny přítomné, včetně udivených *mahā arahantů*. Zjevila např. grafický obraz dětství prince *Siddhātthy*, jak ho krmila a koupala.

Ona a její společnice dosáhly velkého osvobození – *parinibbāny*. V okamžiku, kdy vstoupila do *parinibbāny*, se země třásla a chvěla. Oblak na obloze byl prostoupen libou vůní. Její společnice též dosáhly osvobození. Princ *Liccavī* přinesl santalové dřevo na pohřební hranici a rakve s ostatky byla připravena. Nastala kremace. Celá obloha byla během dne potažena nebeskými hostiteli. Hvězdy a měsíc brilantně zářily v noci, která následovala. Lidé položili koberce a božstva držela baldachýny nad hlavou. Byl to jedinečný obřad. Buddha a *mahā arahati* vše ozdobili tak, že na hranici byly rozsvíceny pouze ostatky ctihodné *Mahāpajāpatī Gotamī* a zůstaly jako perly a vše ostatní zmizelo ze scény. Tyto památky byly přeneseny do Buddhovy mísy a byly mu předány. Buddha velebil ctnosti této skvělé *arahatky*. On sám ji ordinoval a stal se jejím učitelem a řekl to, aby rozptýlil jakékoli pochybnosti.

Buddha sám se účastnil pohřebního průvodu. Jednalo se o jedinečnou čest vzdanou *Tathāgatou*. Buddha prohlásil ke shromáždění mnichů a laiků, že ctihodná *Mahāpajāpatī Gotamī* byla ‚nejpřednější v dosažení svatosti‘ mezi ženskou *mahā Saṅghou* z ušlechtilého řádu mnišek (*bhikkhunī*). Založení řádu mnišek s pravidly a předpisy, které Buddha nabídl, bylo poprvé v historii světa příležitostí i pro ženy. Žádný jiný náboženský vůdce nedal tak vysoké náboženské postavení ženám. Založení řádu mnišek s pravidly a předpisy, které Buddha nabídl, umožnilo ženám vysoké náboženské postavení, které bylo téměř rovnocenné s postavením mužů, které do této doby neučinil žádný jiný náboženský vůdce.

Přeložila bhikkhunī Visuddhi